

National Tax and
Customs Administration

A virtuális fizetőeszközök szabályozási kérdései

Szegedi Tudományegyetem
2018. április 11.

Vesszős Gergely
pénzügyőr hadnagy

A pénz fogalma

A pénz olyan jelkép, szimbólum, amelyet a csere céljából, a csere megkönnyítésére találtak fel.

(Platón)

A pénz fogalma

- A törvényes fizetőeszközök funkciói

- Csereeszköz
- Elszámolási egység
- Értékmegőrző funkció

**Szigorú törvényi előírások, pénzügyi szervezetek
állami felügyelete**

A törvényes fizetőeszközök megjelenési formái az Európai Unióban

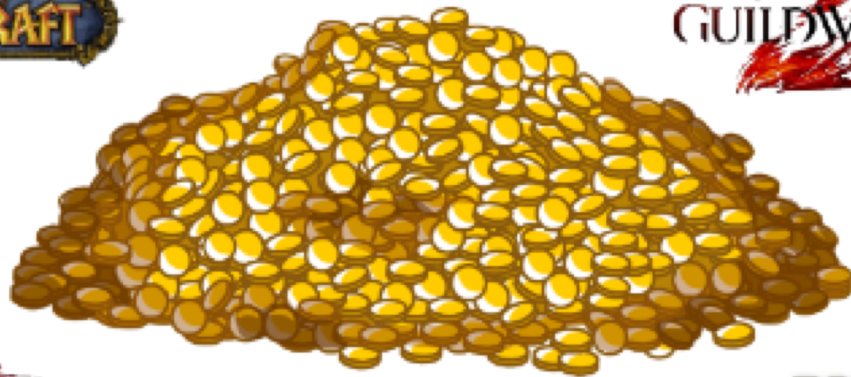
Az elektronikus pénz:

- 2000/46/EK irányelv
- 2009/110/EK irányelv az elektronikus pénzekről és a fizetési szolgálatokról és a 2010/24/EU irányelv
- 2013. évi törvény

A virtuális fizetőeszközök fogalmilag nem tekinthetők elektronikus pénznek.

- Készpénz
- Számlapénz
- Elektronikus pénz

A virtuális fizetőeszközök

A virtuális fizetőeszközök típusai I.

Pénzügyi Akciócsoport, 2014.

Nyílt (konvertibilis) virtuális fizetőeszközök:

- Törvényes fizetőeszközben kifejezett értékkel rendelkeznek;
- Oda-vissza válthatók;
- Például: Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Monero, Zcash; Second Life Linden Dollar.

Zárt (nonkonvertibilis) virtuális fizetőeszközök

- Speciális virtuális környezethez kapcsolódnak;
- Nem válthatók közvetlenül törvényes fizetőeszközzé;
- Például: World of Warcraft Gold, Q-Coin, AmazonPay

A virtuális fizetőeszközök típusai II.

Pénzügyi Akciócsoport, 2014.

Decentralizált virtuális fizetőeszközök:

- Előre meghatározott algoritmus szerinti működés, nincs központi üzemeltető;
- A hálózat működése és a kibocsátás az ún. „bányászok” munkájának köszönhető;
- A virtuális fizetőeszköz értéke tisztán piaci alapon határozódik meg;
- Például: Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Monero, Zcash.

Centralizált virtuális fizetőeszközök

- A hálózat működése és a kibocsátás is egy vagy több adminisztrátor felelőssége;
- A virtuális fizetőeszköz piaci értéke az adminisztrátorok által befolyásolható;
- Például: Second Life Linden Dollar, World of Warcraft Gold, OneCoin, Swisscoin.

A virtuális fizetőeszközök jellemzői

- **Magánszemélyek vagy cégek üzemeltetik, nincs állami monopólium;**
- **Globális, határokon átívelő működés;**
- **A kibocsátással kapcsolatos állami felügyelet teljes hiánya.**
- **Jellemzően decentralizált hálózat – nincs központi szerv.**
 - Előre meghatározott algoritmus szerint működik;
 - Főszabályként nem lehetséges a kibocsátásába történő beavatkozás;

Bitcoin, a legértékesebb virtuális fizetőeszköz I.

- **Nem a legelső virtuális fizetőeszköz, de a legsikeresebb;**
 - 2009-ben 0,5 dollár volt az értéke – ma 7895 dollárt ér egy Bitcoin.
- **Több mint 8 millió felhasználóval rendelkezik;**
- **Még mindig nagy a volatilitása, de ez évről-évre csökken.**

Bitcoin, a legértékesebb virtuális fizetőeszköz II.

Bitcoin · \$6,847.58 Bitcoin Cash · \$651.40 Ethereum · \$416.82 Litecoin · \$114.06

1H 1D 1W 1M 1Y ALL

\$6,847.58

BITCOIN PRICE

+\$5,630.29

SINCE LAST YEAR (USD)

+462.53%

SINCE LAST YEAR (%)

Bitcoin, a legértékesebb virtuális fizetőeszköz III.

- **Mivel rendelkezem, ha van egy Bitcoinom?**

- Rendelkezési jogosultsággal egy adatsor felett, amelyhez egy ún. virtuális pénztárcával lehet hozzáférni;
- Nem áll mögötte sem állam, sem jegybank, tehát nem számlapénz;
- Nincs mögötte fedezet - mégis rendelkezik piaci értékkel.

- **Hogyan működik?**

- Decentralizált, központi ellenőrző szerv nélküli működés;
- *Blockchain* rendszer: online főkönyv: rögzíti azt, hogy ki rendelkezik Bitcoinnal most, és az is, hogy kiknek a számláján volt korábban Bitcoin.

Hogyan lehet a Bitcoint szerezni?

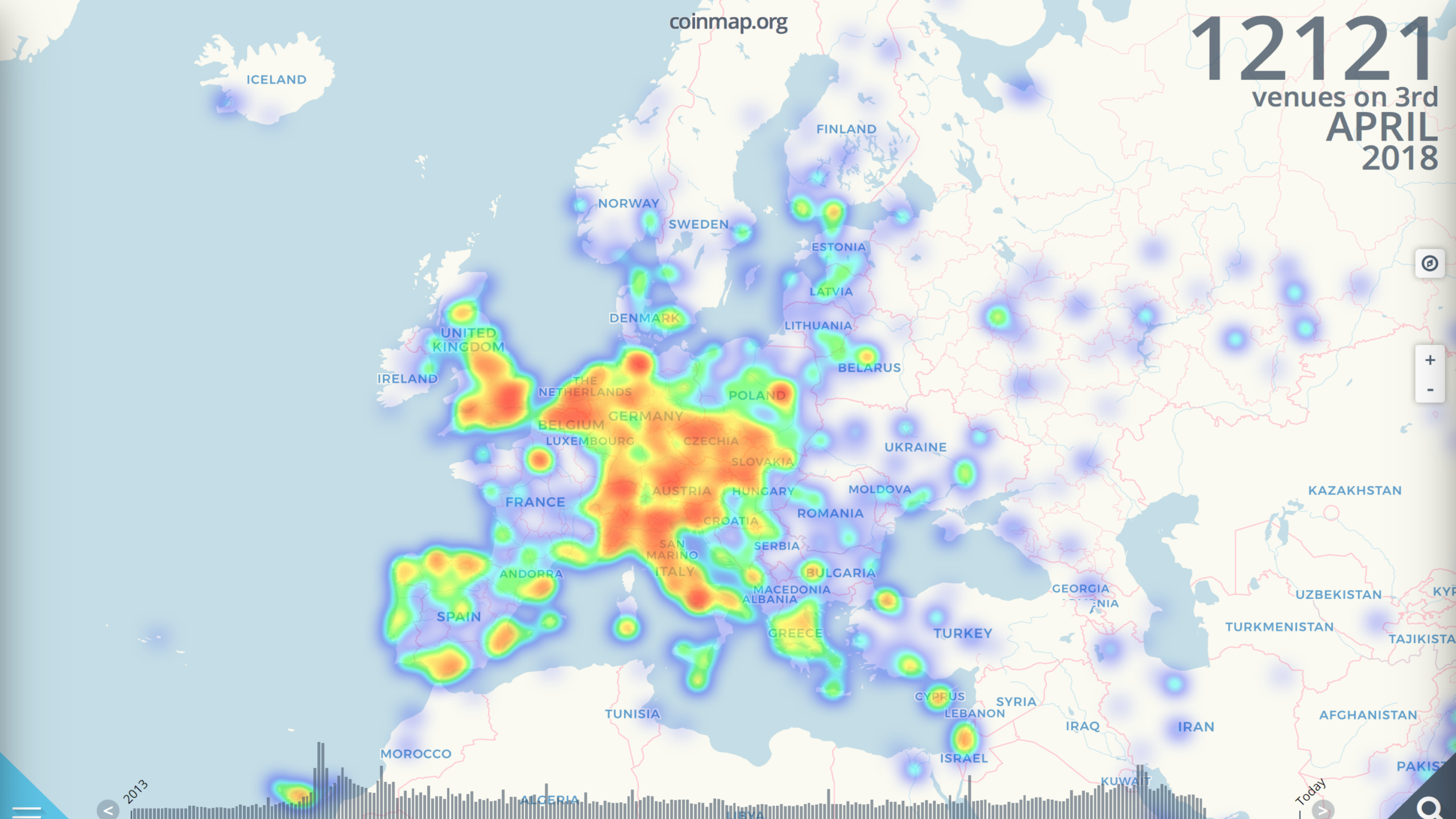
- **Bányászattal**

- 2009: Egy egyszerű számítógéppel is lehetett bányászni;
- 2018: Több százezer dolláros beruházás egy Bitcoin bányászására képes szerverfarm létrehozása.

- **Áru vagy szolgáltatás ellenértékeként;**

- **Bitcoin vásárlásával.**

12121
venues on 3rd
APRIL
2018

Törvényes fizetőeszköz átváltása Bitcoinra

• A "tőzsdék" igénybevétele: Számlapénzre váltható, a számlára történik;

• Felhasználás: kereskedelem

- Ár: egyedi megállapodás alapján is történhet;
- Különböző oldalak és rendszerek között is történhet;
- Mind számlapénzre, mind készpénzre történhet; egyedi megegyezés;
- Fontos a bizalom – nincs központi szerv, így nem lehet visszavonni a tranzakciót.

• Bitcoin ATM-ek használatával

- Azonnal készpénzre váltható a Bitcoin – egyetlen hátránya a felhasználók szempontjából, hogy magas haszonkulccsal üzemelnek a Bitcoin ATM-ek.

Magyarországon jelenleg 5 db Bitcoin ATM található.

A Bitcoin anonimitásával kapcsolatos kérdéskörök

Számos legális szolgáltatásra és termékre is cserélhető a Bitcoin, **azonban az anonimitása miatt a bűnelkövetők figyelmét is felkeltette.**

- **Leggyakoribb bűncselekmények, amelyeket Bitcoin használatával követnek el:**
 - Online feketepiacokon történő kereskedelem;
 - Például: Fegyverkereskedelem, kábítószer-kereskedelem, hamis útiokmányokkal való kereskedés.
 - Pénzmosás;
 - Terrorizmus finanszírozása;
 - Különböző csalárd cselekmények (lopás, csalás).

A virtuális fizetőeszközök jellemzői (ism.)

- **Magánszemélyek vagy cégek üzemeltetik, nincs állami monopólium;**
- **Globális, határokon átívelő működés;**
- **A kibocsátással kapcsolatos állami felügyelet teljes hiánya.**
- **Jellemzően decentralizált hálózat – nincs központi szerv.**
 - Előre meghatározott algoritmus szerint működik;
 - Főszabályként nem lehetséges a kibocsátásába történő beavatkozás;

A virtuális fizetőeszközök szabályozása az Európai Unióban I.

Az **Európai Bíróság** előzetes döntéshozatali eljárásban Svédország kérelmére **2015. október 22.** napján meghozott döntése alapján (C-264/14. számú ítélet):

*"A bitcoin **nem vagyontárgyként**, hanem **egyfajta fizetési eszközként** használatos, és a fizetési eszközöket megillető mentesség terjed ki rá."*

A bíróság döntése következtében a virtuális fizetőeszközök törvényes fizetőeszközzé történő **át- és visszaváltása adómentes** a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK 135. cikk e) pontja szerint.

A virtuális fizetőeszközök szabályozása az Európai Unióban II.

Az **Európai Bizottság** 2016. július 05. napján benyújtott, a 4. Pénzmosás Elleni Irányelv (2015/849/EU) módosításáról szóló javaslata alapján:

*„A virtuális fizetőeszköz olyan **digitális értékmegjelenítő**, amelyet **nem központi bank vagy közigazgatási szerv bocsát ki**, és nem feltétlenül kapcsolódik törvényes fizetőeszközhöz, de természetes vagy jogi személyek **fizetőeszközként elfogadják**, valamint elektronikusan továbbítható, tárolható vagy adható-vehető.”*

A virtuális fizetőeszközök szabályozása az Európai Unióban III.

Az **Európai Parlament** a Bizottság javaslatát 2017. március 09. napján kiadott jelentésében véleményezte, szigorúbb feltételek meghatározását javasolta, különösen:

- Gyakorlatilag minden szereplőre vonatkozóan **adattárolási- és bejelentési kötelezettség** meglétét írta elő;
- **Nemzeti szintű felügyelet és engedélyezési rendszer** kialakítását javasolta;
- A **Pénzügyi Információs Egységek** kiemelt szerepe.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünygyi szakterülete által tett lépések a virtuális fizetőeszközökkel összefüggésben I.

- **Magyarországon, 2014-2015.:**

- **2014:** A NAV bünygyi és informatikai szakterületének felső vezetése 2014. év végén és 2015. év elején egyeztetést folytatott a **Magyar Nemzeti Bank** vezetőivel. A Pénzmosás Elleni Információs Iroda vezetésével és az érintett szervezetek közreműködésével kidolgozott „Nemzeti kockázatelemzés” is kockázati tényezőként azonosította a virtuális fizetőeszközök és más digitális fizetési formák jelenlétét.
- **2015:** Szakmai Helyettes Úr a **Nemzetbiztonsági Munkacsoport** 2016. évi munkatervének napirendi pontjai közé javasolta felvenni a „virtuális fizetőeszközök kockázatai, a szabályozás kialakításának lehetséges módszerei, nemzeti stratégia - minimum követelmények – kidolgozása” témakört.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünygyi szakterülete által tett lépések a virtuális fizetőeszközökkel összefüggésben II.

- **Magyarországon, 2016.:**

- Háttéranyag készítése a a **Belügyminisztérium** Rendészeti Államtitkára részére;
- A **Nemzetbiztonsági Munkacsoport** 2016. március 22-i ülésén foglalkozott a Bitcoin témakörével, az ülésen meghatározott feladatnak megfelelően komplex háttéranyag készült (PEII, BF)
- Ismételt megkeresés a **Magyar Nemzeti Bank** részére a szabályozással kapcsolatban.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünygyi szakterülete által tett lépések a virtuális fizetőeszközökkel összefüggésben III.

- **Magyarországon, 2017-2018.:**

- A **Nemzetbiztonsági Munkacsoport** 2017. évi munkatervének napirendi pontjai között szerepel – ugyancsak a NAV javaslatára – a „Virtuális fizetőeszközöket érintően a 2016-ban megkezdett munka „eredményeinek”, aktuális állapotának áttekintése, a továbblépés lehetséges irányainak meghatározása”
- **Legfőbb Ügyészség** megkeresése a virtuális fizetőeszközök büntetőeljárásba történő bevonásával kapcsolatban;
- **Igazságügyi Minisztérium** megkeresése, valamint egyeztetés a virtuális fizetőeszközökkel kapcsolatos szabályozásokról.
- **Magyar Nemzeti Bank** és a NAV részvételével virtuális fizetőeszközök munkacsoport létrehozása, ehhez csatlakozott az **Alkotmányvédelmi Hivatal** és a **Nemzetgazdasági Minisztérium** is

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal bűnügyi szakterülete által tett lépések a virtuális fizetőeszközökkel összefüggésben IV.

- **Nemzetközi fórumokon, 2017-2018.:**
 - **Előadóként részvétel az Europol Kiberbűnözés Elleni Egységének 4. Virtuális Fizetőeszközök Konferenciáján;**
 - **Előadóként részvétel az Európai Bizottság által a témakörben szervezett konferencián;**
 - **Előadóként részvétel a dán rendőrség által szervezett képzésen;**
 - **Meghívott előadóként részvétel az FBI Virtuális Fizetőeszközök Konferenciáján;**
 - **Részvétel az Interpol által a témakörben szervezett konferencián;**
 - **Előadóként részvétel az ENSZ UNODC Mexikóban megrendezett konferenciáján.**

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal bünygyi szakterülete által tett lépések a virtuális fizetőeszközökkel összefüggésben V.

- **Nemzetközi fórumokon, 2017-2018.:**
 - Szakértőként vettünk részt az Európai Bizottság koordinálásban az európai rendvédelmi szervek számára készülő oktatási anyag munkálataiban;
 - Meghívott előadóként szakértői segítséget nyújtunk a Cepol képzéseiben;
 - Részt veszünk a Cepol virtuális fizetőeszközökkel kapcsolatos projektében;
 - Az ENSZ UNODC szervezetének magyarországi szakértői vagyunk a témakör tekintetében.

Tervezett lépések 2018-ban

- **Projektszemléletű megközelítés a közös siker érdekében:**
 - **oktatási anyag** elkészítése a a NAV érintett szakterületei részére;
 - hatósági virtuális pénztárca **belső szabályainak kialakítása**;
 - Trendfigyelés és jelzés: **több mint 60 db virtuális fizetőeszköz értékesítési volumene haladja meg a napi 1.000.000 amerikai dollár értéket.**
- **Szoros együttműködés az érintett rendvédelmi szervekkel, a Magyar Nemzeti Bankkal, valamint a Legfőbb Ügyészséggel;**
- **Hazai szabályozási környezet kialakításához szükséges szakértői segítség biztosítása az Igazságügyi Minisztérium részére;**
- **Nemzetközi szintén történő jelenlét erősítése: ICOFI 2017 novemberi és 2018 márciusi konferenciája.**

National Tax and
Customs Administration

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Vesszős Gergely
vesszos.gergely@nav.gov.hu